

שיעור 11

נושאי התרגול

- אינטגרל מסוים
- הערכת אינטגרלים
- המשפט היסודי של החדו"א
- אורך עקום

אינטגרל מסוים

פעם קודמת ראינו שאינטגרל לא מסוים הוא פונקציה קדומה. הפעם נשתמש באינטגרל ככלי לחישוב שטחים.

$$\int_a^b f(x) dx = \text{שטח בין הפונקציה וציר ה-} x$$

הערות

- פונקציה אינטגרבלית משמעותה ש $\int_a^b f(x) dx$ ניתן לחישוב.
- הקשר בין האינטגרל המסוים לאינטגרל לא מסוים נובע מהמשפט הבא:
-

נוסחת ניוטון – לייבניץ

תהי $f(x)$ פונקציה רציפה בקטע $[a, b]$ ותהי $F(x)$ הפונקציה הקדומה שלה, אזי:

$$\int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a)$$

$$\int_a^a f(x) dx = 0 \quad \bullet$$

$$\int_a^b f(x)dx = - \int_b^a f(x)dx \quad \bullet$$

$$\int_a^c f(x)dx = \int_a^b f(x)dx + \int_b^c f(x)dx \quad \bullet$$

$$|b - a| \cdot \min_{a \leq x \leq b} f(x) \leq \int_a^b f(x)dx \leq |b - a| \cdot \max_{a \leq x \leq b} f(x) \quad \bullet$$

$$\int_a^b \alpha f(x)dx = \alpha \int_a^b f(x)dx \quad \bullet$$

$$\left| \int_a^b f(x)dx \right| \leq \int_a^b |f(x)|dx \quad \bullet$$

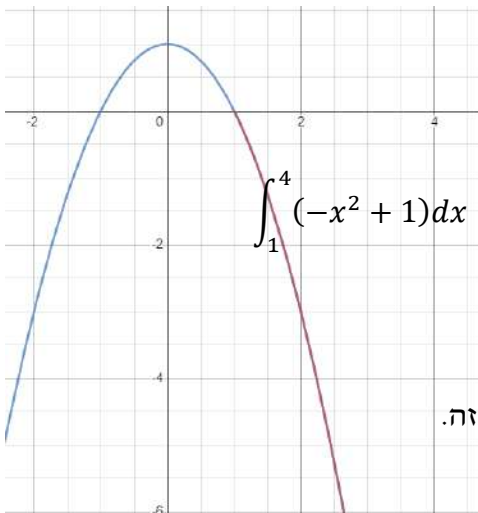
אם $f(x)$ אינטגרבלית אזי גם $|f(x)|$ אינטגרבלית

- פונקציה חסומה שיש לה מספר סופי של נקודות אי רציפות היא אינטגרבלית.

קישור
לאתר

תרגילים

1.

$$\int_1^4 (-x^2 + 1)dx = \left[-\frac{1}{3}x^3 + x \right]_1^4 = \left(-\frac{64}{3} + 4 \right) - \left(-\frac{1}{3} + 1 \right) = -18$$

נשים חב שקבלנו תוצאה שלילית, למרות שחשבנו שטח!

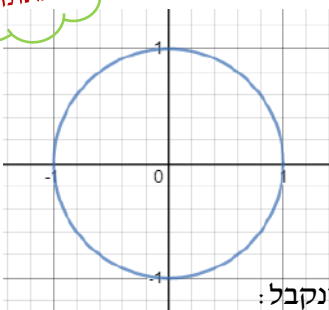
כי הפונקציה בתחום הנ"ל נמצאת מתחת לציר ה- x ולא התחשבנו בזה.

2.

קישור
לאתר

חשבו שטח עיגול ברדיוס 1 סביב הראשית.

פתרון

$$x^2 + y^2 = 1 \quad \text{היא: ברדיוס 1}$$

קשת המעגל היא לא פונקציה, היא מורכבת משתי פונקציות. נבודד את ה- y ונקבל:

$$y = \pm \sqrt{1 - x^2}$$

החצי העליון הוא $y = \sqrt{1-x^2}$ והחצי התחתון הוא $y = -\sqrt{1-x^2}$.

כדי לחשב את השטח נוכל לחשב את השטח בין הפונקציה העליונה לתחתונה או לחשב את השטח

בין חצי הקשת העליונה עד ציר ה- x ולהכפיל ב-2.

נשתמש בדרך השנייה:

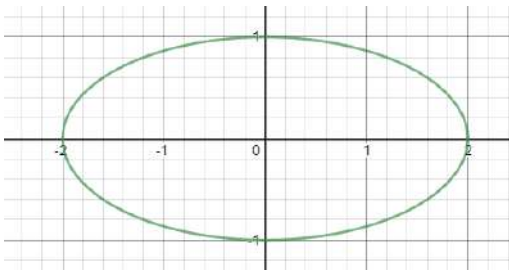
$$2 \int_{-1}^1 \sqrt{1-x^2} dx \stackrel{\substack{x=\sin t \\ dx=\cos t dt \\ -1 \rightarrow -\frac{\pi}{2} \\ 1 \rightarrow \frac{\pi}{2}}}{=} 2 \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \sqrt{1-\sin^2 t} \cdot \cos t dt$$

$$= 2 \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} |\cos t| \cdot \cos t dt \stackrel{\substack{\cos t \\ \text{חיובי בתחום}}}{=} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} 2\cos^2 t dt \stackrel{2\cos^2 t = 1 + \cos(2t)}{=} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} [1 + \cos(2t)] dt$$

$$= \left[t + \frac{1}{2} \sin(2t) \right]_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} = \left(\frac{\pi}{2} + 0 \right) - \left(-\frac{\pi}{2} + 0 \right) = \pi$$

קישור
לאתר

.3

חשבו שטח האליפסה $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$

תשובה סופית πba

.4

תהי $f(x)$ פונקציה אי זוגית אינטגרבלית הוכיחו כי $\int_{-a}^a f(x)dx = 0$.

במילים אחרות: אינטגרל על פונקציה אי זוגית בתחום סימטרי סביב ה-0 שווה 0.

פתרון

.5

$$\int_{-\beta}^{\beta} \frac{\sin(x^3)(x^2 + 2)}{e^{x^2} \cos x} dx =$$

פתרון

נראה שהאינטגרל (הפונקציה בתוך האינטגרל) היא אי זוגית ולכן מהתרגיל הקודם נקבל

שהתוצאה שווה 0.

נגדיר

$$f(x) = \frac{\sin(x^3)(x^2 + 2)}{e^{x^2} \cos x}$$

$$f(-x) = \frac{\sin[(-x)^3][(-x)^2 + 2]}{e^{(-x)^2} \cos(-x)} = \frac{\sin[-x^3](x^2 + 2)}{e^{x^2} \cos(x)} = -\frac{\sin(x^3)(x^2 + 2)}{e^{x^2} \cos x} = -f(x)$$

בצורה דומה

$$\int_{-1}^1 \frac{3x^5 - 4x^3 + 5x}{\cos^2 x} dx = 0$$

המכנה הוא פונקציה זוגית והמונה הוא פונקציה אי זוגית ולכן כל הביטוי הוא פונקציה אי זוגית

בתחום סימטרי סביב הראשית ולכן התוצאה 0.

קישור
לאתר

.6

תהי $f(x)$ פונקציה זוגית אינטגרבלית הוכיחו כי

$$\int_{-a}^a f(x) dx = 2 \int_0^a f(x) dx$$

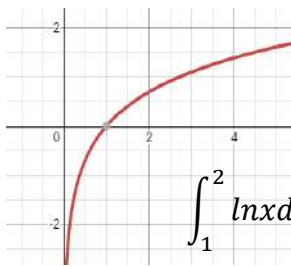
פתרון.

קישור
לאתר

.7

חשבו את השטח המוגבל בין $f(x) = \ln x$ וציר ה- x בקטע $[1, 2]$.

פתרון

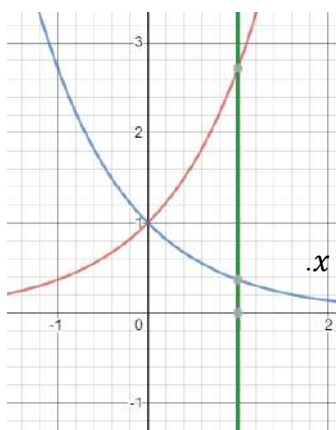

$$\int_1^2 \ln x dx = [x \ln x - x]_1^2 = [(2 \ln 2 - 2) - (1 \ln 1 - 1)] = 2 \ln 2 - 1$$

עשינו בפרק
הקודם

אם תחום D חסום מלמעלה ע"י גרף של $f(x)$ ומלמטה עי $g(x)$ כאשר x בקטע $[a, b]$ אזי שטח

התחום D הוא:

$$S(D) = \int_a^b [f(x) - g(x)] dx$$

קישור
לאתר

.8

חשבו את השטח החסום ע"י $y = e^x, y = e^{-x}$ מנקודת המפגש שלהם ועד $x = 1$.

פתרון

בנקודת החיתוך מתקיים:

$$e^x = e^{-x} \rightarrow x = -x \rightarrow x = 0$$

$$S(D) = \int_0^1 [e^x - e^{-x}] dx = [e^x + e^{-x}]_0^1 = [(e^1 + e^{-1}) - (e^0 + e^{-0})]$$

$$= e^1 + e^{-1} - 2$$

.9

$$\int_0^5 \frac{dx}{2x + \sqrt{3x+1}} \stackrel{t=\sqrt{3x+1}, x=\frac{t^2-1}{3}}{dx=\frac{2}{3}tdt}{=} \int_1^4 \frac{\frac{2}{3}tdt}{2\frac{t^2-1}{3} + t} = \int_1^4 \frac{2tdt}{2t^2 + 3t - 2}$$

$$= \int_1^4 \frac{2tdt}{(t+2)(2t-1)} \stackrel{\text{פירוק לשברים חלקיים}}{=} \frac{4}{5} \int_1^4 \frac{dt}{t+2} + \frac{2}{5} \int_1^4 \frac{1dt}{2t-1} =$$

$$\frac{4}{5} [\ln(t+2)]_1^4 + \frac{2}{5} [\ln(2t-1)]_1^4 = \frac{4}{5} [\ln 6 - \ln 3] + \frac{2}{5} [\ln 7 - \ln 1]$$

$$= \frac{4}{5} \ln 2 + \frac{2}{5} \ln 7$$

.10

$$\int_0^1 x^2 \sqrt{1-x^2} dx = \dots = \frac{\pi}{16}$$

הערכת אינטגרלים

אם $g(x) \leq f(x)$ לכל $x \in [a, b]$ אזי: $\int_a^b g(x)dx \leq \int_a^b f(x)dx$

1. העריכו את האינטגרל

$$\int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx$$

פתרון

זהו אינטגרל שאנחנו לא יודעים למצוא לו פונקציה קדומה, לכן נשתמש בשיטת הערכת אינטגרלים.

הערכה א

בקטע:

$$\frac{\pi}{4} \leq x \leq \frac{\pi}{2}$$

מתקיים

$$\frac{\sin\left(\frac{\pi}{4}\right)}{x} \leq \frac{\sin x}{x} \leq \frac{\sin\left(\frac{\pi}{2}\right)}{x}$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \frac{1}{x} \leq \frac{\sin x}{x} \leq \frac{1}{x}$$

ולכן

$$\int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \frac{1}{x} dx \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{x} dx$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} [\ln x]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx \leq [\ln x]_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}}$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \left[\ln \frac{\pi}{2} - \ln \frac{\pi}{4} \right] \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx \leq \left[\ln \frac{\pi}{2} - \ln \frac{\pi}{4} \right]$$

$$0.49 \approx \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \ln 2 \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx \leq \ln 2 \approx 0.693$$

הערכה ב

בהערכה הקודמת החלפנו את המונה בערך מספרי הפעם נעשה זאת למכנה. בתחום

$$\frac{\pi}{4} \leq x \leq \frac{\pi}{2}$$

מתקיים

$$\frac{\sin x}{\frac{\pi}{2}} \leq \frac{\sin x}{x} \leq \frac{\sin x}{\frac{\pi}{4}}$$

$$\frac{2}{\pi} \cdot \sin x \leq \frac{\sin x}{x} \leq \frac{4}{\pi} \cdot \sin x$$

ולכן

$$\int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{2}{\pi} \cdot \sin x dx \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{4}{\pi} \cdot \sin x dx$$

$$0.45 \approx \frac{2}{\pi} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} \leq \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin x}{x} dx \leq \frac{4}{\pi} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} \approx 0.9$$

ניתן לראות כי הערכה זו פחות טובה מההערכה הקודמת.

המשפט היסודי של החדו"א

תהי $f(x)$ פונקציה אינטגרבלית ב- $[a, b]$ ותהי ב נקודה קבועה כלשהי בקטע. נגדיר פונקציה חדשה $F(x) = \int_c^x f(x)dx$. אם $f(x)$ רציפה בנקודה $x_0 \in [a, b]$ אזי $F(x)$ גזירה ב- x_0 ו-

$$F'(x_0) = f(x_0)$$

משפט

תהי $f(x)$ פונקציה אינטגרבלית ו- תהי $g(x), h(x)$ פונקציה גזירות תהי

$$F(x) = \int_{g(x)}^{h(x)} f(x)dx$$

אזי

$$F'(x) = f(h(x)) \cdot h'(x) - f(g(x)) \cdot g'(x)$$

תרגילים

1. גזרו

$$F(x) = \int_{x^2+1}^{e^{x^2}} \sin(t)dt$$

פתרון

$$F'(x) = f(h(x)) \cdot h'(x) - f(g(x)) \cdot g'(x) : \text{נציב בנוסחה}$$

כאשר

$$h(x) = e^{x^2}, \quad g(x) = x^2 + 1, \quad f(x) = \sin(x)$$

$$F'(x) = \sin(e^{x^2}) \cdot 2xe^{x^2} - \sin(x^2 + 1) \cdot 2x = 2x[\sin(e^{x^2}) \cdot e^{x^2} - \sin(x^2 + 1)]$$

1*. גזרו

$$F(x) = \int_{x^3}^{x^2} \frac{dt}{\sqrt{1+t^4}}$$

תשובה סופית

$$F'(x) = \frac{1}{\sqrt{1+(x^2)^4}} \cdot 2x - \frac{1}{\sqrt{1+(x^3)^4}} \cdot 3x^2$$

1**. גזרו

$$F(x) = \int_3^{x \sin^3 t} \frac{dt}{1 + \sin^6 t + t^2}$$

פתרון

2. חשבו

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\int_0^x \frac{t}{\cos t} dt}{\sin^2 x}$$

פתרון

הגבול הזה הוא מהצורה " $\frac{0}{0}$ " ולכן נשתמש בלופיטל:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\int_0^x \frac{t}{\cos t} dt}{\sin^2 x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{x}{\cos x}}{2 \sin x \cos x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{\sin x} \cdot \frac{1}{2 \cos^2 x} = 1 \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

2*. חשבו

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\int_0^{x^2-3x} e^{t^2} dt}{x}$$

תשובה סופית : -3

3.

$$F(x) = \int_x^{x+1} e^{t^2} dt \text{ תהי}$$

א. הראו $F(x) > 0$ לכל x ממשי.

ב. חשבו את $F'(x)$ לכל x ומצאו נקודות קיצון מקומית של $F(x)$.

$$\text{ג. הראו } \lim_{x \rightarrow \infty} F(x) = \infty$$

פתרון

א. לכל t ממשי מתקיים $e^{t^2} \geq e^0 = 1$ ולכן לכל x ממשי

$$F(x) = \int_x^{x+1} e^{t^2} dt \geq \int_x^{x+1} 1 dt = 1 > 0$$

ב.

$$F'(x) = e^{(x+1)^2} - e^{x^2} = e^{x^2}(e^{2x+1} - 1)$$

$e^{x^2} > 0$ ולכן $F'(x) > 0$ כאשר $e^{2x+1} - 1 > 0$ ז"א $2x + 1 > 0$ או $x > -\frac{1}{2}$

ו- $F'(x) < 0$ כאשר $x < -\frac{1}{2}$. לכן $x = -\frac{1}{2}$ היא נקודת מינימום של הפונקציה.

ג.

לכל $0 \leq x \leq t$ מתקיים $e^{x^2} \leq e^{t^2}$ ולכן:

$$F(x) = \int_x^{x+1} e^{t^2} dt \geq \int_x^{x+1} e^{x^2} dt = e^{x^2} \int_x^{x+1} 1 dt = e^{x^2} (x+1-x) = e^{x^2}$$

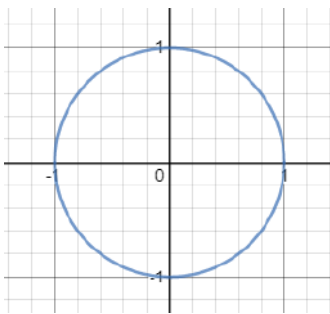
מכיון ש $\lim_{x \rightarrow \infty} e^{x^2} = \infty$ לכן גם $\lim_{x \rightarrow \infty} F(x) = \infty$.

ב

חישוב של אורך עקום

בהינתן עקום (גרף של $f(x)$) אורכו יהיה: $L = \int_a^b \sqrt{1 + [f'(x)]^2} dx$.

תרגילים

1. חשבו את אורך שפת העגול שמרכזו בראשית ורדיוסו 1.

משוואת המעגל היא: $x^2 + y^2 = 1$.

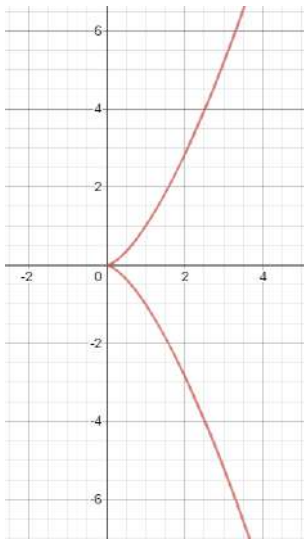
נחשב פעמיים את אורך הקשת העליונה שמשוואתה היא $y = \sqrt{1-x^2}$.

$$y' = \frac{-x}{\sqrt{1-x^2}} \rightarrow (y')^2 = \frac{x^2}{1-x^2}$$

$$2 \int_{-1}^1 \sqrt{1 + \frac{x^2}{1-x^2}} dx = 2 \int_{-1}^1 \sqrt{\frac{1-x^2+x^2}{1-x^2}} dx = 2 \int_{-1}^1 \sqrt{\frac{1}{1-x^2}} dx =$$

$$2 \int_{-1}^1 \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} dx = 2[\arcsin x]_{-1}^1 = 2[\arcsin(1) - \arcsin(-1)] =$$

$$= 2 \left[\left(\frac{\pi}{2} \right) - \left(-\frac{\pi}{2} \right) \right] = 2\pi$$

חשבו את אורך העקום הנתון ע"י $y^2 = x^3$ $0 \leq x \leq 4$

תשובה סופית:

$$\frac{16}{27} [10^{1.5} - 1]$$

שאלות ממבחנים

.1

$$\int_0^1 \frac{dx}{1+x+x^2} =$$

תשובה סופית: $\frac{\pi}{3\sqrt{3}}$

.2

$$\int_0^{\infty} t^3 e^{-t^2} dt =$$

תשובה סופית: $\frac{1}{2}$

.3

$$\int_0^{2\pi} \cos^4 t \, dt = \int_0^{2\pi} \sin^4 t \, dt$$

הטענה נכונה

.4

$$\int_{\frac{\pi}{3}}^{\frac{\pi}{4}} \frac{1 + \sin^2 x}{\cos x} \, dx =$$

$$-\frac{\sqrt{2}-1}{2} + \ln \left| \frac{2+\sqrt{2}}{2-\sqrt{2}} \right| - \ln \left| \frac{2+\sqrt{3}}{2-\sqrt{3}} \right| : \text{תשובה סופית}$$

5. סמנו את האפשרות הנכונה

א. אם $f(x)$ גזירה ב-0 או $|f(x)|$ אינה גזירה ב-0

ב. אם $|f(x)|$ גזירה בכל נקודה או $f(x)$ רציפה בכל נקודה

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \int_x^{x+1} \frac{t^2+1}{t^2+20t+8} dt = 1 \quad \text{ג.}$$

ד. אם $f: [a, b] \rightarrow [a, b]$ אז יש $a \leq c \leq b$ עבורו $f(c) = c$.

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin(x)}{x} = 1 \quad \text{ה.}$$

תשובה נכונה: ג.

6. סמנו את האפשרות הנכונה

א. אם $|f(x)|$ אינה גזירה ב-0 או $f(x)$ אינה גזירה ב-0

ב. אם $|f(x)|$ גזירה בכל נקודה או $f(x)$ רציפה בכל נקודה

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \int_x^{x+1} \frac{t+11}{3t^2+5t+4} dt = 1 \quad \text{ג.}$$

ד. אם $f: [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ רציפה וגם $f(x) \leq \sqrt{x} + 10$ על $[0, \infty)$, אז יש $0 \leq c$ עבורו

$$f(c) = c$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin(x)}{x} = 1 \quad \text{ה.}$$

תשובה נכונה: ד

שאלות נוספות ממבחנים

1. ערך האינטגרל $\int_0^{\ln 2} e^x f(3e^x) dx$ שווה ל-

א. $3 \int_0^{\ln 2} f(t) dt$ ב. $3 \int_0^{\ln 2} t f(t) dt$ ג. $\frac{1}{3} \int_3^6 f(t) dt$ ד. $\frac{1}{3} \int_3^6 t f(t) dt$ ה. $3 \int_1^2 f(t) dt$

תשובה נכונה: ג.

2.

תהי $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ פונקציה גזירה מכל סדר, המקיימת:

$$f(3) = f'(3) = 8, \quad f(1) = f'(1) = 6, \quad f(0) = f'(0) = 0$$

אזי ערך האינטגרל $\int_0^1 x f''(2x + 1) dx$ שווה ל-

א. 0   ב. 2   ג. $\frac{3}{2}$ ד. $\frac{5}{2}$ ה. $\frac{7}{2}$

תשובה נכונה: ה.

.3

אם $y(x)$ היא פונקציה גזירה וחיובית המקיימת $y(5) = 3$, $y(2) = 1$, אזי הערך של האינטגרל

$$\int_2^5 y'(x) \cdot \ln(y(x)) dx$$

א. $5 \ln 3 - 4$ ב. $3 \ln 3 - 2$ ג. 2 ד. $3 \ln 3 - 3$ ה. $\frac{(\ln 3)^2}{2}$

תשובה נכונה: ב.

.4

הגבול $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_a^b \cos(nx) dx$ שווה ל-0 לכל a, b ממשיים.

הטענה נכונה

שאלות ממבחנים עם המשפט היסודי של החזו"א

.1

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^3} \int_0^{x^2} \sin \sqrt{t} dt$$

תשובה סופית: $\frac{2}{3}$

.2

א. תהי $f(x)$ פונקציה רציפה על הישר. יהי $T > 0$. נגדיר $G(x) = \int_x^{x+T} f(t) dt$. מצאו $G'(x)$.

תשובה סופית: $f(x+T) - f(x)$

ב. נתונה פונקציה רציפה על כל הישר ומחזורית עם מחזור $T > 0$, כלומר $f(x+T) = f(x)$

לכל x .

הוכיחו כי $\int_a^{a+T} f(x) dx = \int_0^T f(x) dx$ לכל מספר a .

.3

חשבו $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{F(x)}{G(x)}$ כאשר $G(x) = x - 1$

$$F(x) = \int_0^x \frac{e^{2t} - 2e^t + 1}{2 \cos(3t) - 2 \cos(2t) + \cos(t)} dt$$

תשובה סופית: 0.

.4

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 \int_{\frac{\pi}{2}}^{\frac{2\pi}{3}} \frac{dt}{\sin t}}{\int_0^x \arctan t dt}$$

א. $\ln 5$ ב. $\ln \sqrt{3}$ ג. ∞ ד. $\ln 4$ ה. 0

תשובה נכונה: ב.

5.

נתון כי $f(x)$ רציפה ומקיימת $f(t) \geq t^2$ לכל t , בנוסף שלכל $0 \leq x \leq \frac{\pi}{2}$ השטח הכלוא בין

הגרף של f והגרף של t^2 מעל לקטע $[0, x]$ הוא $\sin^2 x$.

$$f\left(\frac{\pi}{2}\right) =$$

א. $\frac{\pi}{2}$ ב. π ג. 1   ד. $\frac{\pi^2}{4}$ ה. אין

מספיק מידע בשביל לדעת

תשובה נכונה: ד.

6.

נתון כי $f(x), g(x)$ פונקציות גזירות ועולות ממש על כל הישר המקיימות

$$f(0) = g(0) = 0$$

נגדיר

$$h(x) = \int_{-1}^{g(x)} f(t) dt$$

א. מצאו את $h'(x)$.

תשובה: $h'(x) = f(g(x))g'(x)$

ב. הוכיחו כי $h(x)$ עולה ממש בקטע $[0, \infty)$ ויורדת ממש בקטע $(-\infty, 0]$.

ג. הוכיחו כי $x = 0$ מינימום מוחלט של הפונקציה $h(x) = \int_{-1}^{g(x)} f(t) dt$.

.7

מצאו פולינום טיילור מסדר 2 סביב הנקודה $a = 0$ של

$$F(x) = \int_{\operatorname{tg}(2x)}^{e^x-1} \cos(t^2) dt$$

$$T_2(x) = -x + \frac{x^2}{2} \text{ : תשובה סופית}$$

.8

$$F(x) = \int_0^x e^{t^2} dt + 1 \text{ נתון כי}$$

א. $F(x)$ קמורה על $(-\infty, \infty)$

ב. למשוואה $F(x) = 0$ יש שני פתרונות

ג. הפונקציה $F(x)$ הפיכה ומתקיים כי $(F^{-1})'(1) = 1$

$$ד. $F(1) = 5$$$

ה. $F(x) = F(-x)$ לכל x

תשובה נכונה : ג.

9.

נתונה המשוואה $\int_1^x t^2 \ln^2(t) dt = 1/x$ עבור $0 < x$

א. למשוואה אין פתרון בקטע $(0, \infty)$

ב. למשוואה פתרון אחד בקטע $(0, \infty)$

ג. למשוואה שני פתרונות בקטע $(0, \infty)$

ד. למשוואה שלושה פתרונות בקטע $(0, \infty)$

תשובה נכונה : ב.

10.

נתון כי $F(x) = \int_0^{x^3} \cos(t^2) dt$

א. $F(x)$ קמורה על $(-\infty, \infty)$

ב. $x = 0$ נקודת פיתול של $F(x)$

ג. $F(x)$ עולה על $(-\infty, \infty)$

ד. $F(1) = 5$

ה. $F(x) = F(-x)$ לכל x

תשובה נכונה : ב.

.11

$$F(x) = \int_0^{x^2} e^{t^2} dt \text{ נתון כי}$$

א. $F(x)$ קמורה על $(-\infty, \infty)$

ב. $x = 0$ נקודת פיתול של $F(x)$

ג. $F(x)$ עולה על $(-\infty, \infty)$

$$ד. F(1) = 8$$

ה. $F(x) = -F(-x)$ לכל x

תשובה נכונה: א.

.12 סמנו את האפשרות הנכונה

א. אם $|f(x)|$ גזירה ב-0 או $f(x)$ גזירה ב-0

ב. אם $f(x)$ גזירה בכל נקודה או $|f(x)|$ רציפה בכל נקודה

$$ג. \lim_{x \rightarrow \infty} \int_x^{x+1} \frac{t^2+t+11}{10t^2+9t+14} dt = 1$$

ד. אם $f: [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ רציפה, אז יש $c \geq 0$ עבורו $f(c) = c$.

$$ה. \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(1+x)}{x} = 1$$

תשובה נכונה: ב.

אם $f(x)$ אינטגרבילית על $[-1,1]$, בהכרח $f(0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\int_0^x f(t) dt}{x}$.

הטענה לא נכונה

שאלות נוספות ממבחנים

.1

$$F(x) = \int_0^{x-\sqrt{x}} t^2 dt$$

איזו מהטענות הבאות נכונה?

א. למשוואה $F(x) = 0$ קיים פתרון יחיד.

ב. גבול $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{F(x)}{x\sqrt{x}}$ שווה ל- $\frac{1}{3}$.

ג. $x = \frac{1}{4}$ היא נקודת מקסימום מקומי של $F(x)$.

ד. $F(x)$ מונוטונית עולה (ממש) בכל תחום הגדרתה.

ה. ל- $F(x)$ יש בדיוק שתי נקודות קיצון מקומי בקטע $(0, \infty)$.

תשובה נכונה: ב.

.2

$$F(x) = \int_x^0 t \ln t \, dt \quad x \in (0, \infty)$$

איזו מהטענות הבאות נכונה?

א. הגבול $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{F(x)}{x\sqrt{x}}$ שווה ל $-\infty$.

ב. $x = 1$ היא נקודת מקסימום מקומי של $F(x)$.

ג. $F(x)$ מונוטונית יורדת ממש בקטע $(0, \infty)$.

ד. $F(x)$ מונוטונית עולה ממש בקטע $(0, \infty)$.

ה. $F(x)$ קמורה $\cup$ בקטע $(\frac{1}{e}, \infty)$.

תשובה נכונה: ב.

3.

$$F(x) = \int_0^{\sqrt[3]{x}} \sqrt{t^6 + 1} \, dt$$

איזו מהטענות הבאות נכונה?

א. $F(x)$ היא פונקציה יורדת ממש ב $(-\infty, \infty)$.

ב. הגבול $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{F(x)}{\sqrt[3]{x}}$ שווה ל-1.

ג. לפונקציה $F(x)$ אין נקודות קיצון מקומי.

ד. $F(x)$ לא חד-חד ערכית ב $(-\infty, \infty)$.

ה. $F(x)$ מקבלת מינימום מקומי בנקודה $x = 0$.

תשובה נכונה: ב.

4.

יהי $T_3(x)$ פולינום מקלורן מסדר 3 של הפונקציה $F(x) = \int_0^x \cos(t^2 + t) dt$. אזי $T_3(2)$ שווה ל-

א. -1 ב. $\frac{2}{3}$ ג. $-\frac{5}{6}$ ד. $\frac{5}{6}$ ה. $\frac{7}{6}$

תשובה נכונה: ב.

5.

חשבו

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \int_0^x \frac{\sin t}{t} dt}{\cos x - 1}$$

תשובה סופית: -2

שאלות ממבחנים בנושא הערכת (אומדן) אינטגרלים

1. הוכיחו כי

$$.2e^{-4} \leq \int_0^2 e^{x^2-2x-3} dx \leq 1$$

2.

$$f(x) = |\log(x^2 + 1)| + x$$

א. האם יש לפונקציה מינימום ומקסימום מוחלטים בקטע $[-e, e]$?

תשובה : כן.

ב. הוכיחו

$$2 < \int_1^2 (\log(x^2 + 1) + x) dx < 3$$

3. הוכיחו

$$-\frac{1}{2} < \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{2}} \ln(\sin(x)) dx < 0$$

4.

א. הוכיחו כי $\sin(x) \geq \frac{2}{\pi}x$ בקטע $[0, \frac{\pi}{2}]$.

ב. הוכיחו

$$\int_0^1 \sin(x^2) dx \geq \frac{2}{3\pi}$$

5. נתונה הפונקציה

$$f(x) = xe^{|x|} + 3x^2$$

א. הגבול $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$ אינו קיים במובן הרחב

ב. $f(x)$ זוגית

ג. $f'(0)$ אינו קיים

ד. $\int_{-1}^1 f(x) dx = 2$

ה. $0 < \int_{-1}^1 f(x) dx < \frac{1}{2}$

תשובה נכונה: ד.

6. הוכיחו

$$\int_0^1 \frac{\arctg(x)}{1+x^2} dx \leq \frac{\pi^2}{16}$$

.7 הוכיחו

$$0 \leq \int_{-1}^1 \frac{\cos(x)}{1+x^2} dx \leq \frac{\pi}{2}$$

.8 הוכיחו כי

$$\frac{1}{3} \leq \int_0^1 \frac{dx}{x^2 + x + 1} \leq 1$$